

JAARVERSLAG

2024

arbocatalogus
afvalbranche

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER

INHOUDELIJKE VERBETERING

AANVULLING OP ONDERDELEN ►

Lachgascylinders

Beheer van de openbare ruimte

**ONTWIKKELINGEN IN HET
DOSSIER DIESELMOTOREMISSIE (DME)** ►

PROMOTIE

JAARCONGRES ARBOCATALOGUS AFVALBRANCHE ►

STAND OP VAKBEURS RECYCLING ►

BEDRIJFSINTERNE COMMUNICATIE ►

Themabladen met cartoons

INZET COMMUNICATIEMIDDELENMIDDELEN ►

Nieuwsbrieven, website en sociale media

VEILIG & GEZOND WERKEN

WEEK VAN DE VEILIGHEID 2024 ►

STICTINGSZAKEN

HUISHOUDELIJKE MEDEDELINGEN ►

FINANCIELE TERUGBLIK ►

Met veel betrokkenheid heb ik dit jaar het voorzitterschap van de Stichting Arbocatalogus Afvalbranche (StAA) overgenomen van Michaël van Hulst. Ik wil hem graag bedanken voor zijn jarenlange inzet voor onze stichting. Onder zijn voorzitterschap is de arbocatalogus inhoudelijk versterkt, zijn de samenwerkingen in de branche verder uitgebouwd en zijn belangrijke stappen gezet in de zichtbaarheid van onze gezamenlijke aanpak.

Het begin van mijn voorzitterschap viel helaas samen met een ingrijpend verlies. In januari 2025 overleed Jennifer Koster-Bos, jarenlang onze toegewijde secretaris. Jennifer

had een groot hart voor de missie van de StAA én voor de mensen met wie ze samenwerkte. Haar inzet en warmte hebben veel betekend, wat ook bleek uit de vele persoonlijke reacties die we na haar overlijden ontvingen. Ter nagedachtenis dragen we in 2025 de Week van de Veiligheid aan haar op.

Als nieuwkomer in deze sector valt me op hoe groot het verantwoordelijkheidsgevoel is bij iedereen die zich inzet voor veilig en gezond werken. Binnen de werkgroepen wordt met toewijding en praktische kennis gewerkt aan het verbeteren van richtlijnen en het delen van inzichten. Mijn dank gaat uit naar alle deelnemers van de werkgroepen. Dankzij hun inzet blijft de arbocatalogus actueel en bruikbaar voor de praktijk.

Het van november 2023 naar april 2024 verplaatste jaarcongres kon afgelopen jaar succesvol doorgang vinden. Het thema 'Omgaan met gevaarlijke stoffen' werd zeer goed ontvangen en het onderwerp krijgt de komende tijd een vervolg in nieuwe themabladen.

>>

DE ARBOCATALOGUS AFVALBRANCHE

In de Arbocatalogus Afvalbranche zijn afspraken voor veilig en gezond werken vastgelegd, die zijn gebaseerd op de praktijk en de ervaring van de werknemers binnen de afvalbranche. Het streven is de arbocatalogus dé algemene standaard te laten zijn voor veilig en gezond werken binnen de branche, die is geaccordeerd door de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA). Het is de bedoeling dat de achterbannen van de samenwerkende organisaties de arbocatalogus actief gebruiken op het niveau van werkgever en werknemers in individuele bedrijven.

Concreet biedt de arbocatalogus het volgende:

- ◆ De arbocatalogus biedt oplossingen voor veiligheid en gezondheid op het werk, specifiek toegesneden op de afvalbranche. Voor tal van werkzaamheden in de branche bevat de arbocatalogus maatregelen om te voorkomen dat gevaren ontstaan of de gevaren zo goed als mogelijk te beheersen.
- ◆ In de arbocatalogus staat de huidige stand der techniek. Dit is het niveau waarop de NLA handhaaft bij goedgekeurde arbocatalogi.
- ◆ De wijze waarop de arbocatalogus wordt gebruikt, verschilt per functie die een persoon in een bedrijf vervult. Uiteindelijk biedt de arbocatalogus alle gebruikers de mogelijkheid te achterhalen wat de stand der techniek is en welk minimumniveau aan veiligheid, gezondheid en arbeidsomstandigheden met welke maatregelen is te realiseren.

>>

Ook in 2024 hebben we vanuit StAA gewerkt aan verdere verbetering van de inhoud van de arbocatalogus. We blijven actief in gesprek met de Nederlandse Arbeidsinspectie over de toetsing van wijzigingen in de arbocatalogus. Het is belangrijk dat er goede afstemming blijft bestaan tussen de sector en het toezicht.

Wat mij het meest aanspreekt in mijn nieuwe functie als voorzitter, is de kracht van samenwerking: de arbocatalogus is meer dan een verzameling regels en maatregelen. Het is een gedeeld kompas dat richting geeft aan een gezonde en veilige sector. Daarvoor moeten we met elkaar in gesprek blijven; met bedrijven, medewerkers, brancheorganisaties en toezichthouders.

Ik kijk ernaar uit om verder kennis te maken met alle mensen en vraagstukken die bij de StAA horen. Samen blijven we bouwen aan een veilige afvalbranche waarin medewerkers gezond en ongeschonden hun werk kunnen doen.

Patric Hanselman, voorzitter StAA

Elk onderdeel in de arbocatalogus wordt ter toetsing voorgelegd aan de NLA. Deze toetst of de maatregelen voldoen aan de stand der techniek. Gezien de omvang van de arbocatalogus is met de NLA een hertoetsingscyclus afgesproken, zodat alle onderdelen uit de arbocatalogus elke zes jaar opnieuw ter toetsing worden voorgelegd aan de NLA. Hierdoor sluit de hertoetsingscyclus van de arbocatalogus aan op wat wettelijk verplicht is.

De Arbocatalogus Afvalbranche is dé standaard voor gezond en veilig werken binnen de afvalsector. De StAA zet zich ervoor in de inhoud van de arbocatalogus actueel te houden. Daarvoor wordt deze uitgebreid en aangepast, waar nodig en wenselijk. De StAA heeft de arbocatalogus in 2024 op een aantal onderdelen aangevuld.

AANVULLING OP ONDERDELEN

De Arbocatalogus Afvalbranche biedt bij sommige onderdelen goede voorbeelden uit de praktijk of handreikingen over hoe om te gaan met bepaalde gevaren. In 2024 heeft de StAA overeenstemming bereikt over een aantal van dit soort aanvullingen op onderdelen uit de arbocatalogus, waarvoor toetsing door de NLA niet nodig is. Deze zijn als achtergrondinformatie opgenomen in de arbocatalogus.

In 2024 is de Arbocatalogus Afvalbranche aangevuld op onderstaande onderdelen:

NIEUW TOEGEVOEGDE ONDERDELEN

[Lachgascilinders](#) ►

[Beheer van de openbare ruimte](#) ►

ONTWIKKELINGEN DIESELMOTOREMISSIE (DME)

Ook in 2024 kreeg het dossier dieselmotoremissie (DME) veel aandacht. Het verminderen van de blootstelling aan DME blijft een actueel en urgent thema. Hieronder de drie belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar:

ONTWIKKELING 1: UITFASEREN DIESELMOTOREN

In 2023 bleek uit een sectorbrede inventarisatie dat circa 80% van de afvalbedrijven in staat is om vóór eind 2025 te voldoen aan het beleid van de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) voor het uitfaseren van dieselmotoren. Voor 20% van de bedrijven bleek dit nog niet haalbaar, vaak vanwege de specifieke aard van hun werkzaamheden, die om aanvullend maatwerk vraagt.

Om deze groep bedrijven te ondersteunen, heeft de StAA in 2024 een voorbeeld Plan van Aanpak ontwikkeld. Hierin staat beschreven hoe dieselmotoren stapsgewijs kunnen worden uitgefaseerd en welke locatiespecifieke maatregelen mogelijk zijn om DME-blootstelling zoveel mogelijk te beperken zolang de uitfasering nog loopt. Het document biedt bedrijven een onderbouwing richting de NLA waarom volledige vervanging technisch nog niet haalbaar is (Artikel 4.13 van het Arbobesluit dat de vervanging van motoren op dieselolie voorschrijft). Dit '[Plan van Aanpak](#)' is beschikbaar voor leden van deelnemende partijen via de uitwisselingssite van de StAA.

ONTWIKKELING 2: INTERNE WERKINSTRUCTIE NLA

De NLA blijft toezien op de wettelijke vervangingsplicht, omdat bij blootstelling aan dieselmotoremissie sprake is van een kankerverwekkend proces zonder drempelwaarde. In 2024 heeft de NLA haar interne werkinstructie aangepast. De belangrijkste wijziging is dat arbeidsmiddelen met een dieselmotor kleiner dan 19 kW of groter dan 560 kW, die wél aan de nieuwste Europese emissie-eisen (de zogeheten Stage-normen) voldoen, toch altijd een roetfilter moeten hebben. Ook als dat achteraf gemonteerd moet worden (retrofit). Deze categorieën machines veroorzaken namelijk relatief veel uitstoot, ondanks dat ze formeel aan de norm voldoen.

Inmiddels zijn de interne werkinstructies van de NLA vervangen door informatiepagina's, die zijn gelinkt in de rubriek '[Meer informatie](#)' in de arbocatalogus.

ONTWIKKELING 3: GRENSWAARDE DME

Om zicht te krijgen op de haalbaarheid van een eventuele verlaging van de wettelijke grenswaarde voor DME, heeft de StAA meetgegevens verzameld van aangesloten bedrijven voor de periode 2020 – 2023. In totaal zijn 144 metingen aangeleverd, afkomstig van 38 verschillende locaties. Het ging om zowel persoonsgebonden metingen (via de ademzone van medewerkers) als metingen op een vaste plek in de werkomgeving.

Tevens is de achtergrondconcentratie bij 15 meetlocaties vastgesteld met een referentiemeting. Bij bijna alle locaties lag de achtergrondconcentratie onder de rapportagegrens. Dat betekent dat de blootstelling lager is dan de meetbare concentratie.

Poster Dieselmotoremissie 2025

Naast de inhoudelijke verbetering van de Arbocatalogus Afvalbranche rekent de StAA het promoten van de arbocatalogus ook tot haar primaire taak. De StAA ontwikkelt communicatiemiddelen om de inhoud van de arbocatalogus bij zowel werkgevers als werknemers te laten landen. Daarnaast wil zij het gebruik van de arbocatalogus stimuleren. Zij vraagt op verschillende manieren aandacht hiervoor.

JAARCONGRES ARBOCATALOGUS AFVALBRANCHE

Op 4 april 2024 organiseerde de StAA het jaarcongres met als thema 'Omgaan met gevaarlijke stoffen'. 80 deelnemers, voornamelijk leidinggevenden en KAM-specialisten uit de afvalbranche, kregen praktische handvatten voor het omgaan met en voorkomen van blootstelling aan gevaarlijke stoffen.

Dagvoorzitter Ad Vermaas, veiligheidsadviseur, gaf namens de StAA een toelichting op de keuze van het onderwerp. "Werken met gevaarlijke stoffen brengt risico's voor de gezondheid en veiligheid met zich mee. Binnen de afvalbranche hebben we hiermee te maken bij de inkoop van stoffen en bij het inzamelen en verwerken van stoffen. Ook bij onze handelingen komen gevaarlijke stoffen vrij."

Keynotespreker Wim van Alphen, veiligheidkundige en arbeidshygiënist, besprak de directe en langetermijneffecten van blootstelling aan gevaarlijke stoffen, de versterkende werking van stoffen en de noodzaak van bewustwording op dit onderwerp. "We moeten niet vergeten dat sommige stoffen elkaar versterken. 1 plus 1 is 3. Zeker in de afvalbranche is dat vaak aan de orde", aldus Van Alphen. "De bevlogenheid van medewerkers kan een valkuil zijn, ze nemen te veel risico's."

Stephan Segboer, projectleider bij de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA), lichtte de taken en werkwijze van de NLA toe: "We focussen op bedrijven waar het risico hoog is. Bedrijven die goed presteren, zien wij minder vaak terug."

STAND OP VAKBEURS RECYCLING

Van 12 tot en met 14 november 2024 was de Stichting Arbocatalogus Afvalbranche (StAA) te vinden op de Vakbeurs Recycling in Gorinchem, met een eigen stand. Doel van de deelname was het vergroten van de zichtbaarheid van de arbocatalogus en het gesprek aangaan met de voor StAA belangrijke doelgroepen. Tijdens de drie beursdagen gingen vertegenwoordigers namens de StAA in gesprek met bezoekers. Zij spraken met werkgevers, werknemers, leveranciers en beleidsmakers in de afvalbranche. Daarbij stonden de inhoud en het gebruik in de dagelijkse praktijk en het belang van veilig en gezond werken in de sector centraal.

Een opvallend element in de stand was de ijskar, die niet alleen zorgde voor een verfrissende traktatie, maar ook een aantrekkelijke binnenkomer bleek voor het aangaan van een gesprek. Het uitdelen van ijsjes maakte het laagdrempelig om bezoekers te betrekken en hen te informeren over de tools en richtlijnen die de arbocatalogus biedt.

De StAA kijkt met een goed gevoel terug op de beursdeelname. De aanwezigheid op branche-evenementen zoals de Vakbeurs Recycling is een waardevol moment om professionals te ontmoeten en de bekendheid van de arbocatalogus verder te vergroten. Deelname aan toekomstige beurzen wordt jaarlijks opnieuw afgewogen.

BEDRIJFSINTERNE COMMUNICATIE: THEMABLADEN EN CARTOONS

Door regelmatig te communiceren over diverse thema's uit de Arbocatalogus Afvalbranche, krijgt veilig en gezond werken blijvend de aandacht bij de achterbannen van de StAA. De StAA ontwikkelt themabladen om de bedrijven hierbij te helpen. Per thema worden gevaren en maatregelen beschreven zoals die in de arbocatalogus zijn opgenomen, en worden aanbevelingen gedaan hoe hierover intern te communiceren. Als hulpmiddel stelt de StAA cartoons over het thema ter beschikking. De aangesloten partijen van de StAA verspreiden themabladen en cartoons bij hun achterbannen. De themabladen en cartoons zijn ook te vinden op de [uitwisselingswebsite](#) van de StAA.

In 2024 publiceerde de StAA een themablad en cartoon over 'Werken op Hoogte'. Het themablad is met bijpassende [cartoon](#) gepubliceerd (met login beschikbaar).

INZET COMMUNICATIEMIDDELEN: NIEUWSBRIEVEN, WEBSITE EN SOCIALE MEDIA

De website heeft een nieuwsmodule voor berichten over actuele ontwikkelingen en communicatieactiviteiten. Daarnaast zet de StAA de sociale-mediakanalen LinkedIn en YouTube regelmatig in om te communiceren over actuele onderwerpen. Elk jaar verstuurt de StAA twee á drie nieuwsbrieven.

Lees hier de nieuwsbrieven:

- ◆ Nieuwsbrief [februari 2024](#)
- ◆ Nieuwsbrief [mei 2024](#)
- ◆ Nieuwsbrief [oktober 2024](#)

De StAA is verantwoordelijk voor de inhoud en de promotie van de Arbocatalogus Afvalbranche. Zij vindt het ook belangrijk om de afvalsector in de breedte op de kaart te zetten als sector die zijn verantwoordelijkheid neemt en gezond en veilig werken hoog in het vaandel heeft staan. De StAA wil meer bereik en effect hebben om gezond en veilig werken in de sector te verbeteren en het aantal ongevallen naar beneden te brengen. Daarvoor treden de partijen gezamenlijk naar buiten onder het herkenbare beeldmerk en de slogan ‘we werken veilig of niet’.

WEEK VAN DE VEILIGHEID 2024

Van 3 tot en met 7 juni vond de zevende editie van de [Week van de Veiligheid](#) plaats. Ook dit jaar riepen we via de StAA alle organisaties in de afvalbranche op om in deze week stil te staan bij gezond en veilig werken. Door op landelijke schaal en op hetzelfde moment acties te organiseren, vergroten we de zichtbaarheid van dit belangrijke onderwerp.

Net als voorgaande jaren gaven bedrijven en organisaties hun eigen invulling aan de week, afgestemd op de bedrijfscultuur en actuele thema's. De activiteiten bij organisaties in de afvalbranche varieerden van toolboxen over lithiumbatterijen tot quizen over het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen. Andere organisaties richtten zich op onderwerpen als mentale gezondheid, werkdruk, gezonde voeding of het naleven van rust- en rijtijden. Op sommige locaties werden werkplekinspecties georganiseerd of hield het managementteam samen met de ondernemingsraad een veiligheidsschouw.

Naast de acties van bedrijven en organisaties in de afvalbranche, vragen ook de StAA en de betrokken brancheorganisaties tijdens deze week met eigen activiteiten aandacht voor veilig en gezond werken. Zo vond op 4 juni een webinar plaats over de Arbocatalogus Afvalbranche, waarin zo'n 25 deelnemers op een toegankelijke manier uitleg kregen over de inhoud, de toepassing en het belang van de arbocatalogus in de dagelijkse praktijk.

De StAA heeft, naast de inhoudelijke verbetering en promotie van de Arbocatalogus Afvalbranche, ook de verantwoordelijkheid over de organisatie en gezondheid van de stichting.

HUISHOUDELIJKE MEDEDELINGEN

De bestuurswisselingen in 2024:

- ◆ Arjen Brinkmann is als bestuurder namens de BVOR teruggetreden. Zijn opvolger is Sanne Kaasjager.
- ◆ Cynthia van Tilborg is in 2024 toegetreden tot het bestuur van de StAA namens de WENB.
- ◆ Otto Friebe en Monique Van Meerendonk zijn gevraagd of zij hun termijn tot bestuurslid StAA namens respectievelijk de BRBS en het HZC willen verlengen en zijn daarmee akkoord gegaan.
- ◆ In 2024 zou de wisseling van voorzitter plaatsvinden, maar dit heeft door omstandigheden niet in 2024 kunnen plaatsvinden, doordat de vergadering van december 2024 is verzet naar februari 2025.
- ◆ In 2024 heeft de StAA de Jaarrekening 2023 – met positief resultaat – vastgesteld. De Begroting 2024 is eveneens vastgesteld.
- ◆ Elke drie jaar moeten de uitgangspunten, die worden gehanteerd bij het publiceren van teksten op de website van de Arbocatalogus Afvalbranche, opnieuw worden vastgesteld door de StAA. Het gaat hierbij om inhoudelijke punten, procedures, tekstredactie, structuur website en overlegstructuur. De StAA heeft deze uitgangspunten in 2024 weer vastgesteld.
- ◆ Het bestuur van de StAA komt gemiddeld twee keer per jaar bij elkaar. Door omstandigheden is het bestuur van de StAA in 2024 maar één keer bij elkaar gekomen.

FINANCIËLE TERUGBLIK

De StAA is en blijft een financieel gezonde stichting. Het totaal van baten en lasten 2024 is te volgen en kan worden beoordeeld als zijnde in orde. Een aantal begrote posten is echter niet volledig tot besteding gekomen waardoor het Eigen Vermogen ongeveer gelijk is gebleven ten opzichte van 2023.

Wat betreft de communicatieactiviteiten van de StAA, deze zijn niet geheel tot besteding gekomen. De kosten voor de inzet van communicatieadviseur Esther Gloudemans zijn aanzienlijk lager dan begroot, omdat de opzet van het jaarcongres in 2023 al geheel gedaan was waar in 2024 niet veel meer tijd in gestoken hoefde te worden. Ook zijn er geen kosten gemaakt voor filmpjes in het StAA Jaarverslag 2023, omdat de NLA geen onderdelen van de arbocatalogus heeft goedgekeurd in 2023.

De voorziene uitgaven voor de bekostiging van de arboconsultant van de StAA, Jeroen Tan, zijn niet geheel tot besteding gekomen, omdat de StAA afgelopen jaar geen toetsingsverzoeken bij de NLA heeft ingediend. Helaas duurde de stagnatie van het toetsingsproces voort in 2024. Dit heeft met verschillende zaken te maken, zoals afstemmingsbeperkingen en gegeven prioriteit aan andere dossiers, zoals DME. De middelen die niet tot besteding zijn gekomen, zijn teruggevloeid naar het Eigen Vermogen en zullen wederom worden betrokken bij de verwachte uitgaven van de StAA in 2025.

De Arbocatalogus Afvalbranche is overeengekomen tussen: BRBS Recycling, BVOR, NVRD, Vereniging Afvalbedrijven, CNV, FNV Overheid, Vakvereniging Het Zwarte Corps en Werkgeversvereniging WENB

Postbus 2184, 5202 CD 's-Hertogenbosch

073 627 94 44, info@arbocatalogus-afvalbranche.nl, arbocatalogus-afvalbranche.nl